

عدد:

در سعادت‌ده بیکی بوسته خانه فارشتو سنده
دلاویه هجضو صاده

محل اقامه:

سنہ لکی المخابنی	در سعادت‌ده
۳۵	۶۰
۰۰	۹۰
۱۰۰	۱۰۰
۵۵	۵۵

همالٹ اجنبی

تاریخ تأسیسی:
۱۱ نومبر ۳۲۴

۳۲۶ شعبان ۷ پنجشنبه ۲۱ اگستوس ۲۲۶

بر صحی سنه

مکتبۃ الفہری

صریح

۱۳۲۶

مکتبہ موقق آمار از جمیع احوالات و امور اداری ایامیین آمار ایامیں آغاز اعادہ او نماز در راج ایامیہ

عامدان

در سعادت‌ده نسخہ سی ۵۰ پاره ده

فیروزیه دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسہ سنوی
۲۰ غروش فضلہ آنیز.

در سعادت‌ده پوسته ایله کوندریلیرسہ ولایات بدی اخذ اولنور.

دلائل مشورت

۱ « کتاب :

یز یوزنده انسانلری خلق ایده حکم دیه ملائکه یه واقع اولان خطاب عن تک حکمی مشاوره در.

« آنلر ایله مشاوره ایت » مفهومنده بولنان آیت جلیله دخی صالح مهمه ده مشروعیت شورایه دلیلدر.

« امرلری بینلرنده شورادر » معناسته کی آیت جلیله ده استشاره ایدنلر مذبح بیورلش اوغلله عکسی بولنان افراد واستبدادک عندالشرع مکروه اوله یعنی غایان اولوره.

قاضی بیضاویه « انا هی امور اعتیادیه یعلم من جربها » دنیلرک امور دنیویه ده مشورت سرحرکت خلاف شرع و سنت ایدوکی کوست لشدر.

۲ « سنت :

« استرشدوا العاقل ترشدوا فلا تتصوه فتنتموا » « انتم اعلم با رس دنیا کم » حدیث شریفلری روایت ایسلش اوله یعنی کبی رسول عدالت قرین « اشیروا على » بیوره شلدر. (سنت قولیه)

اصحاب کرامه مذاکره و مشاوره ایلشدر. (سنت فعلیه)

۳ « اجماع امت :

خلفاء راشدین حضراتی صالح جهورده دائم مشاوره ایدرلر حاصل اوله حق قراره کوره حرکت ایدرلر دی.

حضرت عمر کندیسندن صکره خلیفه انتخابی شورایه تودیع و مجلس مشورتی دخی تعیین ایلشیدی.

صدر اسلامده اصول اداره حکومت غایت ساده و اصحاب کرامک حائز اولدقلری فضائل سبیله معاملات ناس هر درلو مظالم و سیئاتدن آزاده اوغلله برابر حرب ، تقسیم غایم و انتخاب مأمورین کبی احوالده اکثریا مسجد شریفده بالاجتمع مذاکره و مشاوره ایدرلر دی.

حضرت فاروق عبد الرحمن وعلی و عثمان و طلحه کبی کبار مهاجرین و اصحاب ایله برمیله استشاره ایلشیدی. بینلرنده اختلاف آرا واقع اوله یعنده حضرت عمر رأی اکثری بالقبول او لوچه ایله عمل ایلشیدی. ینه مشارالیه بشی او سدن ، بشی حزر جدن او لق اوزرہ اون نفر انصاری جم ایده رک برخطه بلیغه ایراد ایتدکدن صکره حکومت مأموریتلرینه بعض ذواتک انتخابنده استشاره و ویردکلری قرار داڑه . سنده حرکت ایلدی.

بداعی صنایعده « ندب الله رسوله الى المشاورة مع افتتاح باب الوحي ، فغیره اولی » دیه ذکر ایلشدر .

ابی هریره شویله ذیشدر : مارایت احدا بعد رسول الله اکثر مشاوره لاصحابه ؟

الھیه جاری اولش ، یاخود الله تھے الى صوده قوہ فاعله وارضده قوہ قابلہ ابداع و ایجاد ایدوب بوایکیسنک اجتماع و تفعلندن صنوف اذرات و مخصوصلات تولد ایلشدر . باری تعالی و تقدس حضرت لری اسیا و موادک اکنديلوینی نصل بلا واسطه ابداع بیورمشسه اشیانک کافه یعنی ده اسباب و مواد بولنقسرین ایجاده قادردر ، فقط اشیایی بر حالت دیکر بر حاله تدریج و بر مرتبه دیکر بر مرتبه یه نقل ایله انشا و ایجاد بیوره منده عظمت وقدرت الھیه سنه اوی الابصارک عطف نکاه عبور و عرض فان ایللری هردم تجدید ایدر صنع و حکمی وارددر . اشیا ترتیب و تدریج بولنقسرین دفعه انشا ایدلش اولا بدی بداعم حکمت دمادم تخلی ایتماش اولور دی ».

بوندن صکره ده سهادن نزول باران خصوصنه نقل کلام ایله بعض مفسرین دیورلر که سما ایله مراد سخابدر ، زینا سقف و امثالی کبی سندن یوکسیک نه قدر شی وارسه هپسی (سماء) اوله یعنده سخابه ده (سماء) اطلاع اولنور . یاخود اجزاء رطبه نک یعنی اخیره نک اعماق ارضدن جوهوایه یوکسله رک ابر باران فشان اولسی جریان عادة الله اوزرہ هوا و حرارت شمس کبی اسباب سماویه ایله حصول بولدیغندن بو علاقه و ملابسه ایله (سهادن صو ازال ایلدی) بیوره لشدر . شو خالدہ ، امطار یردن قالقوب هوانک طبقہ بارده سنه تصاعد ایدن اخیره دن تولم ایلدیکی حاله آیت کریمه بوكا مخالف ھوشیور دیه سؤال وارد اولماز .

« وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُفْرِّاتِ مَاءً نَجَاجًا ۚ

« لِتُخْرِجَ بِهِ حَيَاةً وَبَيْتاً وَجَنَاحَاتِ الْفَنَافَا ۚ

سورہ ایاده « وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّلَّى وَالثَّمَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلُّ فِلَكٍ يَسْجُونَ » نظم جلینک تفسیرنده فخر الدین رازی حضرت لری کلام عربیه هر دوران ایدن شیئه « فلک » دینلديکی وجی « افلاک » اوله یعنی سویلک کدن صکره « ماهیت فلک کده اختلاف اوله رق بعض لری فلک برجسم اولیوب نجومک مدار و سحر کندن عبارتدر دیدیلر که ضحا کلک قولی بودر . اکثر ناس ایسه افلاک نجومک کندیسی اوزرینه دوران ایلدیکی اجسمدر دیدیلر که ظاهر قرآنہ دها قریبدر » دیه ماهیت افلاک داڑ اقوالی اوراده دها بعض تفصیلات ایله بیان ایلشدر .

محکمة عیز اعضاستدن

اسماعیل هقی

« انسانیت، فکر دینی، مدنیت »

انسانلر بالطبع مدنیتدر . انسانلرک طبعتنده مدنیت حسی واردر ؛ بر جمیت تشکیل ایدرلک تماون و تناصر ایله امرار حیات هر انساندہ بر حس فطریدر . تاریخ، ماضی یه طوغر و نه قدر او زانورسہ او زانسون مطلقاً بر مدنیت، بر جمیت بشریه یه تصادف ایدر . انسانلرک پک اسکی زمانلرده کندولرینه کوره بر جمیتلری واردی . شوقدر وارکه مدنیت، افزاد جمیتك حائز اولدقلری علم و معرفت و تربیه فکریه ایله متناسب بولنیور . بناءً علیه پک اسکی زمانلرده کلوب چکن انسانلرک تربیه فکریه ایله کندولری کی حال ابتدائیه بولنديغىـدن جمیت و مدنیتلری ده شیمیدیکی مدنیته قیاس او لفاز درجه ده بسیط برحالدہ ایدی . اوت، ایلووده بركون کله جك، که اشته شیمی بزم درجه قصواسته واصل اولدی ظن ایتدیکم مدنیت . عادتاً وحشت اولوب قاله جقدر . اخلاق بزدهه وحشی نظریه باقه جقدر ...

اکلاشیلیورکه مدنیت انسانیت ایله توأمدر . فقط انسانلرک تربیه فکریه ایله متناسبدر . بناء علیه برابر ترقی ایدرلر، برابر تدنی ایدرلر . هر برشی قانون تکمله تابعدر . شرائطی جمع ایتدیکی صورتده ترقی ایدر، تکامله طوغر و خطوه انداز اولور .

تربیه فکریه ده طبیعی برشیدر ؛ قانون تکمله تابع اولماشی البت ضروریدر . فقط تربیه فکریه نک قانون مذکور تحته دخول ایده بیلیسی ایچون بیوک برشوط وارد . اوده تعاون و تناصر وعدالت او زرینه مؤسس بر جمیت بشریه نک وجود دوامی در . اوت، بو، شهـ سـ زـ شـ رـ طـ دـرـ « بـارـ قـهـ حـقـيـقـتـ تـصـادـمـ اـفـكارـ اـیـلـهـ مـيدـانـهـ چـيقـارـ » دیسـورـلـرـ ؛ اـیـشـتـهـ بـوـکـلامـ حـكـمـتـ مـأـلـ بـوـمـعـانـكـ ثـبـوـتـهـ شـهـادـتـ اـیدـیـورـ . اکلاشیلیورکه تربیه فکریه نک موجودیت و ترقیسی جمیت بشریه وعیت احتیاعیه نک پایدار اولماشنه توقف ایدیور ..

شیمیدی جمیت بشریه نک حالنی بر آز تدقیق ایده لم . معلومدرکه جمیت بشریه نک دوامی ، پایدار اولماشی ، حقوق اجتماعیه نک تحت محافظه ده بواسنته منوطدر . حقوق اجتماعیه نک تحت محافظه ده اولماشی ده جمیته منسوب هر بر فرد کندو حقنی مطلقاً تحت امنیته بولندر مقله برابر وطنداشلرینه قارشو او زرینه لازم کلن بتون و ظائف تکامیله اینجا ایتمکله اوله بیلور .

دیک جمیت دوام و تقاضی ایچون اینکی شرط وار ؛ بری : هر شخصیت کندو حصہ سنه اسابت ایدن « حق »، دیکری وطنداشلرینه قارشو مدیون اولدینی « وظیفه » در .

اشبو حق ایله وظیفه آراسنده اولان نسبتی تدقیق ایتدیکمزده هر بر حق کارشو سندہ بروظیفه ، رهبر وظیفه نک قارشو سندہ بروحی

امیر المؤمنین علی مشورتده بدلی خصال حیده واردر :

- ۱ استنباط صواب
- ۲ اکتساب رأی
- ۳ خطادن تحصن
- ۴ ملامتن تحرز
- ۵ ندامتن نجات
- ۶ الفت قلوب
- ۷ اتباع اثر بپورمشدر .

لهمان او غلنه (اجعل عقل غیرك لك) دیشدر .
الحاصل اسلامیته استبداد مقدوح واستشارة ایله اداره امور حکومت مددوحدر .

« ۸ » دلیل عقلی :

انسانلر عقل ، فهم ، ادراك و قابلیت جهتله ایله متفاوت يرادلش اولدقلرندن يکدیکره محتاج بولغشلر در .

بواحتیاج سبیله بینلرندہ تعاون و تناصر حصوله کلوب غنی فقیرک علنه و فقیر غینک پاره سنه وجاهل عالمک علنه و مرسیش طبیبک دواسنه وايتام و مجانین کی قاعزین عقلانک جایه سنه وعلى العموم اهالی امور دین و دنیاده ریاست عامه صاحبی برحکمداره عرض افتخار ایدر . ولايت عظمی و ریاست عامه پادشاهه عائد اولنگله برابر قطمات و سیمه و نفوس کثیریه محتوى بولنان عظیم بر ملکتی دائرة عدل وحـ اـیـنـتـ اوـزـرـ اـدـارـهـ اـیـتـ اـطـرافـ وـ اـکـنـانـهـ کـیـ مـأـمـورـلـرـ نـتـ مـرـاقـبـهـ وـ تـرـصـدـهـ بـولـسـدـیرـمـقـ وـ سـعـ بـشـرـکـ خـارـجـنـدـهـ درـ . حـکـومـ مـأـمـورـلـرـ بـالـعـمـومـ اـجـراـ آـنـدـنـ مـسـئـولـ وـ تـبـعـهـ وـ زـبـرـ دـسـتـانـ لـحـقـلـرـنـدـهـ خـیرـ وـ اـنـفـعـیـ تـحـرـیـیـ مـجـبـورـ وـ تـصـرـفـلـرـ مـصـلـحـتـ وـ مـنـفـعـلـ کـیـ وـ جـوـدـیـهـ مـتـوـقـدـرـ . بـوـنـجـهـ حـادـثـ وـ مـسـائـ مـهـمـدـهـ مـصـلـحـتـ وـ خـیرـیـ اـدـارـکـ وـ اـحـدـکـ مـوـقـ اـولـمـاسـیـ مـمـکـنـ دـکـلـدـرـ .

مسائل عباده و تدبیر بالاده داماً حقانیت او زرہ حرکت ایتمکه اجبار ایده جك بر قوت موجود او لادچه هر حال و کارده طریق مستقیم و سیل صواب اختیار ایدیله جکنے اصلاً اعتقاد ایدیله من .

مالکک هر طرفندن کلان مبعوثلر معموریته ، معارفه ، صنایعه ، رعایته و مأمورلرک ظلم و استبداد یا عدل و دادلرینه دائرة مطالعاتی سربستانه بیان و ممالک و عباد ایچون منافع عظیمدی تأمین ایله جکلر در . مشاورک استشاریه دکرلی اولماشی و بیان ایتدیکی رأی و مطالعه نک فائیه بخش عامه بولنسی لابه اولدینی مسلماندن اولنگله میتوت انتخاب ایده جك اولان اهالیت دکرلی ذاتلری انتخاب ایتلری اهم امور دز بولدینی کی اعیان اعض الغـهـ دولـتـهـ اـنـتـخـابـ اـیـدـیـلـهـ جـکـ ذـوـالـکـ دـخـنـیـ اـمـنـیـتـ عـامـهـ بـقـزـانـشـ وـ اـسـتـبـدـادـ وـ اـرـتـکـابـ وـ رـوـزـنـالـجـیـلـکـ کـیـ اـفـهـلـ رـدـیـشـ اـیـلـهـ لـکـلـنـامـشـ عـلـمـ وـ تـجـرـبـهـ وـ قـرـیـحـهـ اـیـلـهـ کـنـدـوـسـنـدـنـ استـفـادـهـ مـحـقـقـ بـولـنـشـ ذـرـانـدـ اـولـمـاسـیـ شـرـطـدـرـ . محکمة تمیز اعضاشندن

علی هبـرـ اـمـینـ